

HRVATSKA

Korupcija u medijima (2)

Đurđica Klancir: "korupcije ima sve više jer medije sve manje zanima pravo novinarstvo"

Piše: **Saša Paparella** - 28.06.2021

Naredna dva mjeseca portal **Media daily** svakog ponedjeljka u 11 sati objavljuje po jedan nastavak serijala posvećenog **korupciji u medijima**, temi koju dosad niti jedan medij nije sustavno obradio. Prvi dio možete pročitati [ovdje](#).

Sunovrat profesije – posuđivao novac od Pripuza i radio PR za Todorića

Početak 2017., okončan je zanimljiv sudski spor zahvaljujući kojem smo dobili uvid u to kako dio hrvatskih medija funkcionira. Tada se naime saznao da je nekoć poznati zagrebački novinar i urednik u Globusu i Jutarnjem listu **Davor Butković**, iako ga je konkurentski Nacional zbog ogromnih primanja nazivao *"najbogatijim hrvatskom novinarom"*, u rujnu 2012. od kontroverznog poduzetnika **Petra Pripuza** beskamatno posudio 250.000 kuna (34.000 eura), obvezavši se da će mu taj novac vratiti najkasnije u roku od šest mjeseci. Butković, kojem su zbog hohštaplerskog načina života već tada bili blokirani računi, ne samo što se nije ustručavao posuđivati novac od osobe koju se u medijima često nazivalo *"kontroverznom"*, nego je Pripuza i prevario – posuđeni mu novac nikada nije vratio.

Nakon što je Općinsko državno odvjetništvo 2016. odbacilo njegovu kaznenu prijavu, oštećeni Pripuz zaštitu je potražio na Županijskom sudu u Zagrebu, pa smo tako tijekom suđenja saznali i da je Davor Butković, nekadašnji apologet korumpiranog premijera **Ive Sanadera**, istovremeno dok je ispisivao kolumne u kojima zdušno moralizira, odrađivao PR poslove za moćni Agrokor, prkoseći tako osnovnim postulatima novinarske profesije. Iako se već tada uvrstio među vodeće dužnike na *'listi srama'* Porezne uprave, Butković se nije libio lagati Pripuzu da je *"financijski stabilan"*. Uvjeravao je svog lakovjernog kreditora da mu povrat novca nikako neće biti problem jer – kako smo naknadno saznali iz presude – *"radi PR za Agrokor, od čega očekuje priljev sredstava"*.

Na ročištu je Butković rekao sucu da zbog blokade računa u Jutarnjem listu radi preko ugovora o djelu, te da je u strahu od ovrhe kuću na Pantovčaku prepisao na suprugu, tadašnju šeficu marketinga EPH.

Pripuzovih 250.000 kuna uzeo je na ruke, a kad je prošlo dogovorenih šest mjeseci, Butković mu se prestao javljati na mobitel. Bijesni Pripuz je aktivirao zadužnice, da bi potom još više pobjesnio, saznajući kako naplata nije moguća jer je tek 11. u očevidniku redoslijeda u Fini, a onih deset vjerovnika prije njega od Butkovića potražuje dva milijuna kuna (265.000 eura), tako da je mogućnost naplate minimalna.

Na kraju je, pomalo neočekivano, sutkinja Županijskog suda dala posrnulom novinaru za pravo zaključivši kako je Pripuz bio svjestan da se radi o *"rizičnom pravnom poslu"* u koji je samovoljno ušao. Presudu možete vidjeti ovdje: [Butkovic_pripuz \(002\)](#)

Davor Butković

Kikaš preporučio Butkovića

Nakon donošenja presude saznali smo i to da je Pripuza na posudbu nagovarala vlasnica PR agencije IMC, kao i **Slobodan Ljubičić Kikaš**, tadašnji predsjednik uprave **Zagrebačkog holdinga**, što znači da je novinar Butković i s njim gajio srdačne odnose, iako je riječ o osobi koju se povezivalo s korupcijskim aferama, a skupa s Pripuzom osvanuo je i u optužnici u aferi **Agram**.

Davor Butković već godinama ne objavljuje tekstove pod svojim imenom, već se potpisuje pseudonimom **Ivan Violić**, i zadovoljno promatra kako dijelovi nekadašnjeg duga koji je u jednom trenutku samo prema Poreznoj upravi dosegnuo 3,2 milijuna kuna (426.000 eura) odlaze

u zastaru. Postavili smo kolegi Butkoviću nekoliko pitanja: da li je Pripuzu u međuvremenu vratio posuđeni novac; potom, smije li novinar-komentator posuđivati novac od kontroverznih osoba; kakav je njegov odnos sa Slobodanom Ljubičićem; da li je posuđivao novac i od nekih drugih poduzetnika; koliko su PR poslovi za Agrokor bili spojivi s njegovim novinarskim poslom; namjerava li vratiti dug prema Poreznoj upravi ili računa samo na zastaru; napokon, kako može moralizirati o nepravilnostima u društvu, kad te komentare potpisuje isključivo pseudonimom, ili ih uopće ne potpisuje? Odgovore nismo dobili.

I Pripuza smo pitali je li mu Butković u međuvremenu možda ipak vratio posuđenih 250.000 kuna, te posuđuje li novac još nekim novinarima, no niti on nam nije odgovorio.

Velikim kompanijama nedodirljivost kupuju PR i marketinške agencije

Možemo se samo nadati da novinari više ne posuđuje novac od osoba iz USKOK-ovih optužnica te da uredno namiruju svoje obveze prema državi.

Kakvi su novinari danas u odnosu na one prije 10 ili 20 godina, jesu li više ili manje korumpirani – pitali smo nagrađivanu novinarku **Đurđica Klancir**, donedavnu predsjednicu **HND-ovog Novinarskog vijeća časti**, kojem je i dalje član.

“S obzirom na to da nemamo egzaktnih istraživanja i mogu govoriti samo o dojmu, rekla bih da korupcije u medijima ima sve više jer su mediji sve slabiji, jer u hrvatskim medijima ima sve manje novinarstva, jer ima sve manje medijskih izdavača koji su zainteresirani za pravo novinarstvo. Želja za ‘dogovaranjem’ potiskuje novinarstvo i novinare koji drže do principa profesije, koji se ne bi prodavali, ni za večeru, niti za popust, niti za božićni paket, a kamoli za nešto više”, kaže naša sugovornica.

Đurđica Klancir

"Najveći i najjači oglašivači u državi kupuju nešto što bismo mogli nazvati nedodirljivost. Mislim na najveće kompanije u državi. Pri čemu su oni toliko jaki da to, naravno, ne rade predsjednici uprava, to je proces koji se rješava na nižoj razini, i vrlo često uz pomoć PR i marketinških agencija. No, najčešće oni niti ne moraju zvati ili utjecati. Mediji, odnosno, vlasnici medija su tako organizirali svoje menadžerske strukture da je proizvodnja novinarskog sadržaja gurnuta na margine, gotovo da je sporedna: uprava i prodaja oglasa su dominantne nad uredništvom, a urednici se biraju tako da to budu više menadžeri, a manje osobe koje zagovaraju novinarstvo. Rezultat je taj da urednici znaju koga se uopće ne smije dirati. Najveće oglašivače (telekomi, najjače kompanije, velike banke i sl.) se uopće kritički niti ne propituje, a eventualni afirmativni napisu se dogovaraju iz sektora marketinga i kombiniraju s tzv. native oglasnim formama", kaže Đurđica Klancir.

"Kad ste duže od trideset godina na novinarskoj sceni svjedočite mnogim scenama koje razotkrivaju i neugodnu pozadinu medijske industrije. Sve krupne ribe, veliki poduzetnici, ministri itd. uvijek nastoje riješiti problem s gazdama. Ili premijeri. Dakako, i Vlada spada u najveće

oglašivače. Tu su stvari ipak mnogo dinamičnije. Pojedina ministarstva sredstva koje dobivaju iz EU fondova za promociju pojedinih projekata vješto usmjeravaju prema medijima koje žele nagraditi, no ipak, tu sponse nisu tako jake. Malo je ministara unatoč tim oglasnim paketima uspjelo kupiti totalnu nedodirljivost", navodi naša sugovornica, te naglašava da trendovi nisu dobri.

Ukoliko želite (anonimno ili javno) svjedočiti o vašim iskustvima s korupcijom u medijima javite nam se na desk@mediadaily.biz.

Danas su svi oguglali na prodane novinare

"Ono što mene brine jest da je nekoć, devedesetih npr. bila među novinarima sramota ako se za nekog sumnjalo da se "prodao", da je dobio neki neprimjereni dar ili se upustio u "usluga za uslugu", a danas su manje više svi oguglali na to. Osobno sam se uvijek nastojala držati principijelno. Kao glavna urednica sam odbijala putovanja koja su se nudila redakcijama na račun tvrtki, ali druge kolege glavni urednici su prihvaćale takva putovanja pod normalno i još su me i ogovarali da se pravim važna jer odbijam putovanje... Važno je držati se standarda, zadržati profesionalnu distancu. Jedno je dobiti sitnicu, kakav mali simbolični dar, ako novinar duže vrijeme surađuje s nekim, bilo iz tvrtke ili iz politike, a drugo je uvući se u igru 'usluga za uslugu'", napominje Đurđica Klancir.

Putovanje koje je tada odbila bio je odlazak glavnih urednika nekoliko domaćih redakcija u New York, godinu ili dvije prije početka svjetske gospodarske krize. Sponzor je bio **American express**. Svi oni koji su tada prihvatili ponudu proveli su pet nezaboravnih dana po New Yorku na račun moćnog kartičara. A to je bio tek početak – uskoro se novinare počelo besplatno voditi po Kanarima, Karibima, Meksiku, Fidžiju...

No o tome ćemo detaljnije u narednom nastavku našeg serijala.

Serijal članaka Korupcija u medijima napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

Saša Paparella

Rođen 1969. u Zagrebu, diplomirani politolog. Od 1992. do 1999. radio je u zagrebačkom dopisništvu Slobodne Dalmacije. Nakon toga, urednik je vanjske politike u dnevnom listu Republika (2000.), urednik u tjedniku Nacional (2000.-2002.), reporter u Poslovnom tjedniku (2002.-2005.), te reporter i istraživački novinar u dnevnom listu Business.hr (2005.- 2009.) i u Poslovnom dnevniku (2009. - 2020.). Sada je slobodni novinar. Sudjelovao je u projektima dokumentarnih filmova Gazda i Gazda-početak, redatelja Darija Juričana. U tjedniku Forum u srpnju 2012. objavio je tekst pod nazivom 'Državni prijatelj br. 1', dotad najpotpuniji prikaz karijere vodećeg hrvatskog poduzetnika Ivice Todorića (Agrokor). Temeljem tog teksta 2016. mu je Hrvatski centar za istraživačko novinarstvo i slobodu medija (HRCIN) objavio knjigu Gazda, koja je doživjela tri izdanja. Također je objavio i knjigu Gazda: početak, o Miroslavu Kutli.

